

LİSEDE GRUP REHBERLİĞİ ETKİNLİKLERİ

Doç. Dr. Şerife IŞIK

Editör: Doç. Dr. Şerife Işık

LİSEDE GRUP REHBERLİĞİ ETKİNLİKLERİ

ISBN 978-605-318-556-7

DOI 10.14527/ 9786053185567

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I. Baskı: Ekim 2016, Ankara

Yayın-Proje: Ümit Dilaver
Dizgi-Grafik Tasarım: Didem Kestek
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grup Ciltevi A.Ş.
İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 2284
Sokak No:105 Yenimahalle/ANKARA
(0312 394 55 91)

Yayıncı Sertifika No: 14749

Matbaa Sertifika No: 26687

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay / ANKARA
Yayınevi 0312 430 67 50 - 430 67 51
Yayınevi Belgeç: 0312 435 44 60
Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08
Dağıtım Belgeç: 0312 431 37 38
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
internet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net

ÖN SÖZ

Grup rehberliği etkinlikleri ile tanışmam 2000 yılında saygıdeğer hocam Prof. Dr. Serdar Erkan tarafından yürütülen Rehberlik Programlarının Geliştirilmesi adlı doktora dersinde oldu. Aldığım bu ders akademik yaşamımın şekillenmesine çok önemli katkılar sağlamış, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ve programı çalışma alanlarımdan biri olmuştur. Yıllar içinde gerek alanda çalışan psikolojik danışmanlarla gerekse öğretmenlerle bir araya geldiğimiz kongrelerde ve seminerlerde grup rehberliği etkinliklerine olan ihtiyaçlarından sık sık söz edilmiştir. Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Programı alanında yaptığım çalışmalar ve uzmanlar tarafından hissedilen ve vurgulanan ihtiyaç durumu göz önünde bulundurularak bu kitaplar serisi hazırlanmıştır. Kitaplarda yer alan etkinlikler, doktora düzeyinde yürüttüğüm Rehberlik Programlarının Geliştirilmesi dersi kapsamında öğrencilerim tarafından geliştirilmiş, süreç içinde MEB rehberlik kazanımları çerçevesinde yeniden değerlendirilerek son halini almıştır. Bu kitapların gerek psikolojik danışmanlara ve öğretmenlere, gerekse ruh sağlığı alanında eğitim gören öğrencilere güçlü bir kaynak oluşturacağını umuyorum.

Bu çalışma için teşekkür etmek istediğim kişiler var...

Öncelikle hem alanımla ilgili hem de yaşamla ilgili olarak bana öğrettiği her şey için hocam Prof. Dr. Serdar ERKAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım; bu çalışma sizin öğrettiklerinizle oluştu. İki yıllık bir çalışmanın ürünü olan bu kitaplarda yer alan etkinlikleri yazan birbirinden değerli öğrencilerime çok teşekkür ederim; "acil!, ha gayret☺, yardım edinnn!" başlıkları ile gelen e-mailerime hemen cevap verdiler, yorulduğum zamanlarda yükümü paylaştılar, iyi ki varsınız. Kitaplarda yer alan etkinlikleri yayınlanmadan önce okuyan, görüş ve önerilerini benimle paylaşan çok değerli arkadaşım Yrd. Doç. Dr. Naim ÜNVER'e, sınıf öğretmeni Mahir DEMİR'e, psikolojik danışmanlar Burcu UZ DENİZLİ ve Elif SARI'ya, Arş. Gör. Elvan YILDIZ AKYOL'a; kitapların yayımlanmasında desteklerini ve emeklerini esirgemeyen Pegem Akademi Şirket Müdürü Servet SARIKAYA'ya, dizgi ekibine ve tüm Pegem Akademi Yayıncılık çalışanlarına çok teşekkür ederim. Uzun süren bu çalışma boyunca onunla ilgilenmem gereken zamanları bile etkinliklere ayırdığım için beni hoş gören ve sunduğu yaratıcı fikirlerle bazı etkinlikleri geliştirmeme katkı sağlayan kızım Asya Betül TERZİ'ye teşekkürler; yaptığım çalışmayı çocuk gözüyle görmemi sağladın. Son olarak bu kitaplarda yer alan etkinlikleri uygulayan sizlere sonsuz teşekkürler; kitaplarda yer alan etkinlikleri uygulama sürecinde edindiğiniz yaşantılarınızı ve önerilerinizi bizimle paylaşmanız, etkinliklerin geliştirilmesine büyük katkı sağlayacaktır.

Çocuklarımız her şeyimiz; çocuklarımızın sağlıklı ve mutlu bireyler olarak yetişmesi dileğiyle...

Doç. Dr. Şerife IŞIK

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iii
GİRİŞ.....	1
LİSEDE REHBERLİK KAZANIMLARI	7
Kuralları Koymak	11
Okula Geliyorum, Çünkü... ..	12
Başarı Öyküsü	13
Nasıl Çalışmalıyım?.....	19
Ne Kadar Verimli?.....	23
Bir Elin Nesi Var?	28
Lise Hayatıma Mektup.....	29
Karar! Karar! Karar!	33
En İyi Kararım	37
Amaçlarımı Sorguluyorum	41
Planlı Çalışma	45
Sınav...Gibi.....	50
Gerilme! Gevşe☺.....	53
Hangi Değer?.....	59
Gelişim Değişim Çemberleri	63
İletişimdir Her İşin Başı Sonu	65
Neden Konuşamıyoruz?	69
Öfkemi Tanıyorum.....	73
Keskin Sirke.....	77
Güç Bende	81
Çözüm Çok	83
Dost mu? Düşman mı?	88
Sağlam Kafa Sağlam Vücut.....	92
Değer Çemberi.....	96
Arkadaşım Aynamdır!	100
Güzellikleri Görüyorum.....	104
Hoşgörü Posteri	105
Hayır Demekte Hayır Vardır.....	108
Ortak Sorunlar.....	111
Bir Bilene Danış	115
Nasıl Etkileniyoruz?	116

Korunma Kalkanım	119
Acil Durum	123
Kim Başvurmalıyım?	126
Ne Kadar Etkili?.....	128
Çözüm Yolum	131
Kalpten Gelen Ses.....	135
Yeni Bir Gezegen	137
Medya Müfettişi.....	140
Çevre Dostu Projeler.....	143
Gönlü Büyük İnsanlar.....	145
Farkındalık	148
İçimdeki Kahraman	151
Sürpriz!	152
Benim Stresim Benim Yöntemim.....	155
Hobi Bakanlığı.....	159
Kültür Rehberi	161
Toplumsal Cinsiyet Rollerini.....	165
Sorun! Söyleyelim.....	170
İyi Vatandaş Posterini.....	172
Meslek Hayatım	176
Hava Para Karizma.....	179
Ne İş Olsa Yapmam!	183
Mesleklerin Tarihi	187
Hangi Üniversite?	190
İhtiyacın Etkisi	192
Üretken Takvim	195
Mesleklerinde Değerleri Vardır	197
Öğrenmenin Yaşı Olmaz	201
Tecrüben Var mı?	205
Tercihim Bana Uygun mu?	208
Kişiliğimin Yansımaları	215
YAZARLAR HAKKINDA.....	220
KAYNAKÇA	224

GİRİŞ

Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetlerinin okulöncesinden itibaren verilmesi gereği üzerinde duran, öğrencilerin akademik, mesleki ve kişisel-sosyal gelişimlerini odağına alan gelişimsel model son 20 yıla damgasını vurmuştur. Gelişimsel model öğrencilerin okulda ve yaşamda başarılı olmaları için ihtiyaçları olan belli beceri ve yaşantıların kazandırılması girişimidir (Myrick, 1997). Gelişimsel rehberlik anlayışı; öğrencinin büyüme ve gelişme süreci içinde; kişisel-sosyal, eğitsel, mesleki gelişim alanlarında temel ihtiyaçlarını karşılama ve bu alanlarda döneme özgü gelişim görevlerini yerine getirmede gerekli yeterlikleri yerine getirmeyi amaçlar. Gelişimsel yaklaşımın uygulamaya dönük yönünü ise “Kapsamlı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programı” oluşturur. Gelişimsel rehberlik modelinde her okulun yapı ve ihtiyacına göre tasarlanan Kapsamlı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programı ile okuldaki bütün öğrencilere ulaşma ve “programlı” rehberlik etkinlikleri ile çeşitli bilgi, beceri ve yeterlikler kazandırma önem kazanmaya başlamıştır (Gysbers, 2004; Gysbers ve Henderson, 2012; Myrick, 1997).

Kapsamlı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programının ana parçasını oluşturan rehberlik müfredatı, öğrencilerin kazanmaları gereken yeterliklerden ve bu yeterliklere ulaşmalarını sağlayacak etkinliklerden oluşur. Etkinlikler üç gelişim alanını kapsar:

- ✓ *Kişisel-sosyal rehberlik*; öğrencinin kişisel gelişim ve uyumuna yardımcı olmak amacıyla kendini ve başkalarını anlaması, kendini ve başkalarını olduğu gibi kabul etmesi, günlük yaşam becerilerini kazanması, çevreleriyle etkili iletişim kurma becerilerini öğrenmeleri gibi alanlarda yeterlilik kazanmasını içerir.
- ✓ *Eğitsel rehberlik*; öğrencinin akademik başarısını artırmak amacıyla kendi öğrenme yollarını anlaması, öğrenmeye motive olması, zamanı iyi kullanma ve verimli ders çalışma yollarını öğrenmesi, öğrenmeye yönelik engellerle baş etmesi, gerekli eğitsel kaynak ve materyallerden yararlanması, eğitsel seçimler yapması gibi konularda olumlu tutum ve alışkanlıklar geliştirmesine ve gerekli bilgi ve becerileri kazanmasına yardımcı olacak yeterlilikleri içerir.
- ✓ *Mesleki rehberlik*; öğrencilerin çeşitli meslekleri tanımaları ve kendi ilgi ve yeteneklerine uygun meslekleri seçmeleri, seçtikleri mesleklere hazırlanmaları ve mesleki yönden kendilerini geliştirmeleri yönünde gerekli olan tutum ve davranışları kazanmasına yardımcı olacak yeterlilikleri içerir.

Amerikan Okul Psikolojik Danışmanlığı Derneği (American School Counseling Association; ASCA) tarafından geliştirilen ve halen en son model olan ASCA Ulusal Modeli (ASCA, 2009) okullardaki psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin yönetilmesi, örgütlenmesi ve yürütülmesi açısından en gelişmiş model olarak kabul edilebilir. ASCA her öğrenci için akademik başarı, kariyer gelişimi ve

kişisel-sosyal gelişimi sağlamak için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumları tanımlamıştır. Okul danışmanlarının öğrencilerin büyüme ve gelişimini değerlendirmede kullandığı ve “ASCA Zihin Yapıları ve Davranışları” olarak bilinen bu standartlar, öğrencilerin potansiyelleri doğrultusunda gelişmelerine yardımcı olacak yeterlikleri kazandırmada kullanılacak etkinliklerin geliştirilmesinde temel alınır.

ASCA Zihin Yapıları ve Davranışları akademik, kariyer ve kişisel-sosyal gelişim alanlarının her biri için uygulanabilecek; okul, sınıf, küçük grup ve bireysel ihtiyaçlara dayalı olarak oluşturulan 35 standardı içerir. Bu standartlar akademik performansla ilişkili bilişsel olmayan faktörlere (sebat, azim, amaç belirleme, kendini toplama gücü, yardım arama, işbirliği, farkındalık, öz yeterlik, öz düzenleme, öz disiplin, güdülenme, çalışma alışkanlıkları, öğrenme stratejiler, çalışma becerileri) dayalıdır (ASCA, 2014). Bu kitaplarda geliştirilen bütün etkinlikler aşağıda verilen ASCA zihin yapıları ve davranışları temel alınarak geliştirilmiştir.

Zihin Yapıları Standartları		
Psikolojik danışmanlar bütün öğrencileri aşağıdaki zihin yapıları için cesaretlendirir.		
1. Zihinsel, sosyal/duygusal ve fiziksel iyi olma dahil olmak üzere benliğin bir bütün olarak gelişimine inanç		
2. Başarılı olacağına ilişkin güven		
3. Okula ait olma duygusu		
4. Lise sonrası eğitim ve yaşam boyu öğrenmenin uzun vadeli kariyer başarısı için gerekli olduğunu anlama		
5. Yüksek nitelikli sonuçlara ulaşmak için yeteneklerini sonuna kadar kullanmaya yönelik inanç		
6. Çalışma ve öğrenmeye yönelik olumlu tutum		
Davranış Standartları		
Öğrenciler sınıf içi etkinlikler yoluyla aşağıdaki davranışları sergilerler.		
Öğrenme Stratejileri	Öz yönetim Becerileri	Sosyal Beceriler
1. Eleştirel düşünme becerilerine sahip olma	1. Sorumluluklarını alma yeteneğini gösterme	1. Sözlü/yazılı iletişim becerileri ve dinleme becerilerini etkili kullanma
2. Yaratıcı olma	2. Öz disiplin ve öz kontrol gösterebilme	2. Diğer öğrenciler ile olumlu ve destekleyici ilişkiler geliştirme
3. Zaman yönetimi ve çalışma becerileri kullanma	3. Bağımsız çalışma yeteneği gösterme	3. Başarısını destekleyecek yetişkinlerle iletişim kurma

4. Öğrenmeye yönelik güdülenme	4. Uzun vadeli ödülleri için hazırlama yeteneği gösterme	4. Empatik davranma
5. Medya ve teknoloji becerilerini uygulama	5. Kısa süreli ve uzun süreli amaçlara ulaşma yolunda sabır gösterme	5. Etik karar verme ve sosyal sorumluluk üstlenme
6. Yüksek standartlar oluşturma	6. Öğrenmeye yönelik engellerin üstesinden gelme becerisini gösterme	6. İşbirliği ve dayanışma becerilerini kullanma
7. Kısa süreli ve uzun süreli eğitimsel, mesleki ve kişisel/sosyal amaçlar belirleme	7. Bir problemle karşılaştığında etkili baş etme becerilerini sergileme	7. Farklı gruplarda etkili çalışmak için liderlik ve takım çalışması becerilerini kullanma
8. Sınıf çalışmaları/ödevlerle aktif şekilde meşgul olma	8. Ev, okul, toplumsal aktiviteler arasında denge kurabilme	8. Gerekliğinde kendini gösterme yeteneğini ve kendini savunma becerilerini sergileme
9. Karar verme sürecinde bilgi toplama ve farklı bakış açılarını dikkate alma	9. Kişisel güvenlik becerilerini gösterebilme	9. Durum ve ortama uygun sosyal olgunluk ve davranışlar sergileme
10. Ders dışı aktivitelere katılma	10. Değişen durumlara ve sorumluluklara uyum sağlama	

KİTAP HAKKINDA

- ✓ Kitap dört ciltten oluşmaktadır; okulöncesi, ilkököl, ortaokul ve lise.
- ✓ Kitaplarda yer alan bütün etkinlikler halihazırda okulöncesi, ilkököl, ortaokul ve lise rehberlik programlarındaki kazanımlar temel alınarak geliştirilmiştir.
- ✓ Etkinlikler gelişimsel ve önleyici rehberlik anlayışı temel alınarak hazırlanmış ve öğrencilerin gelişimsel özellikleri dikkate alınmıştır.
- ✓ Etkinliklerin okulun ve çevrenin özelliklerine, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre düzenlenebilecek esnek bir yapıda olmasına dikkat edilmiştir.
- ✓ Etkinliklerde, anahtar kelimeler yoluyla öğrencileri duygu ve düşüncelerini ifade etmeye cesaretlendirme, öğrencilerden belli bir konuda bilgi toplamak amacıyla araştırma ya da röportaj yapmalarını teşvik etme, örnek olaylar aracılığı ile farkındalık geliştirmeleri, farklı görüşlere

saygı duymayı sağlamaya yönelik grup tartışmaları, film ve fotoğraf gibi görsel araçlarla verilmek istenen mesajlar hakkında düşünmeleri temel alınmıştır.

- ✓ Etkinliklerde öğrencilerin gelişimsel özellikleri dikkate alınarak oyun, grup çalışmaları, çalışma yaprakları, proje çalışması, araştırma gibi aktiviteler kullanılmıştır.
- ✓ Etkinlikler etkinliğin adı, kazanım, süre, materyaller, sınıf düzeyi, süreç ve değerlendirme bölümlerinden oluşmaktadır.
- ✓ Etkinliklerin uygulanması için belirlenen süre bir ders saatidir ve 30-35 kişilik sınıflar düşünülerek geliştirilmiştir. Bu nedenle sınıflarda bulunan öğrenci sayısı arttığında bazı etkinlikler için etkinlik süresinin uzatılması uygun olacaktır.
- ✓ Etkinliklerin öğrencilerde hedeflenen başarıya ulaşılabilmesi için ilgili kazanımın öğrenciler tarafından ne ölçüde kazanıldığına, etkinliğin ne ölçüde uygulanabildiğine ve karşılaşılan güçlüklerle ilgili geri bildirim ihtiyacı vardır. Bu kitaplarda yer alan etkinliklerde sürecin değerlendirilmesi ve kazanım değerlendirilmesi bölümleri önemli görülmektedir.
- ✓ Etkinliklerde kazanım değerlendirilmesi bölümünde öğrencilerin kazanıma ilişkin davranışları sergilemesini sağlayacak uygulamaların yanı sıra özellikle aileler ve öğretmenler sürece dahil edilmeye çalışılmıştır.
- ✓ Etkinliklerde her öğrenci için çoğaltılıp verilecek olan çalışma yaprakları hazırlanmıştır.

GRUPLARA AYIRMA ÖRNEKLERİ

Etkinliklerin geliştirilmesi sürecinde öğrencilerin birbirleriyle etkileşimlerde bulunabilecekleri ve işbirliği yapabilecekleri bir ortam oluşturulmasına dikkat edilmiştir.

Gruplara ayrılarak gerçekleştirilecek olan etkinliklerde grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmesi önemlidir. Aşağıda etkinlik içinde öğrencileri gruplara ayırmada kullanılacak örnek çalışmalara yer verilmiştir.

1. Öğrencilere doğum tarihleri sorularak, doğum tarihleri Aralık-Şubat ayları arasında olanlar bir grup, Mart- Mayıs ayları arasında olanlar bir grup, Haziran-Temmuz ayları arasında olanlar bir grup, Eylül-Kasım ayları arasında olanlar da diğer bir grup olmak üzere gruplara ayrılabilir (etkinliğin gerektirdiği grup sayısına göre aylar aralığı azaltılabilir, arttırılabilir).

2. Öğrencilere kardeşleri olup olmadığı sorulur. Tek çocuk olanlar bir grup, 2 kardeş olanlar bir grup, 3 kardeş olanlar bir grup, 4 kardeş olanlar bir grup.. gibi gruplara ayrılabilir (etkinliğin gerektirdiği grup sayısına göre tek çocuk ve iki kardeş olanlar bir grup, 3 kardeş ve daha fazla olanlar bir grup gibi birleştirilerek grup sayıları ayarlanabilir).
3. 4-5 farklı renklerde şekerler bir kutu içine konulur. Öğrencilerin sayısı ve etkinlikte çalışacak grup sayısı dikkate alınarak şekerlerin rengi ve sayısı belirlenebilir. Her öğrencinin kutudan bir şeker alması ve şekerlerin renklerine göre gruplara ayrılması sağlanabilir.
4. Etkinlikte yer alacak her grup için bir set olacak şekilde küçük kağıtlar hazırlanır. Her bir sette grupta yer alacak öğrenci sayısı kadar kağıt bulunmalıdır. Örneğin 30 öğrenciyi 5 gruba ayıracaksanız 5’li kağıtlardan 6 set oluşturulmalıdır. Her set için bir konu belirlenir ve o konuya ait kavramlar ya da kelimeler kağıtlara yazılır. Örneğin “değerler” setinde “vatanseverlik, minnettarlık, barış, yardımseverlik, dürüstlük” kelimeleri yer alabilir; “Türk şairleri” setinde “Mehmet Akif Ersoy, Arif Nihat Asya, Özdemir Asaf, Yahya Kemal Beyatlı, Necip Fazıl Kısakürek” yer alabilir. Bu temelar belirlenirken öğrencilerin sınıf seviyelerine dikkat edilmelidir. Her öğrenciden bir kağıt seçmesi ve sonra arkadaşlarının da içinde yer aldığı seti oluşturmaları ve gruplarını bulmaları istenir.
5. Öğrencilerin isimlerinin ilk harfi alfabenin ilk 7 (ayrılacak grup sayısına göre bu aralık daraltıp, genişletilebilir) harfi ile başlayanlar bir grup, sonraki 7 harfi ile başlayanlar ikinci grubu, sonraki 7 harf ile başlayanlar üçüncü grubu, kalan harflerle başlayanlar dördüncü gruba atanabilir.
6. Öğrencilerin isimlerindeki harf sayısına göre gruplara ayrılabilir. İsminde 4 harf olanlar bir grup, 5 harf olanlar bir grup, 6 harf olanlar bir grup şeklinde oluşturulabilir.
7. Dört mevsim isimleri büyük kartonlara yazılır ve dört farklı köşeye asılır. Öğrencilerden birer mevsim adı söylemeleri istenir ve söyledikleri mevsimin köşelerine gitmeleri istenir. Sınıftaki öğrenciler böylece gruplara ayrılabilir.
8. İçi görünmeyen bir kutuya ayrılacak grup sayısı kadar farklı renkte ve yakın sayılarda boncuklar atılır. Öğrencilerin içlerine bakmadan birer boncuk çekmeleri istenir. Aynı renkte boncuk çeken öğrenciler aynı grupta olacak şekilde öğrenciler gruplara ayrılabilir.
9. Öğrencilerden bir kağıda kimseye göstermeden 0-100 arası bir rakam yazmaları istenir. İstenen sayıda gruba göre 0-20 arası rakam yazanlar bir grup, 21-40 arası yazanlar bir grup, 41-60 arası yazanlar bir grup... şeklinde gruplar oluşturulabilir.

10. Öğrencilerin okula ulaşım şekillerine göre gruplar oluşturulabilir. Yürüyerek gelenler bir grup, ailesi tarafından kendi araçlarıyla bırakılanlar bir grup, servisle gelenler bir grup, otobüs-metro-dolmuşla gelenler bir grup olabilir.
11. Dört ya da beş farklı boyutta öğrenci sayısı kadar çubuk hazırlanır ve bir kutuya konular. Öğrencilerden birer çubuk almaları istenir ve çubukların boylarına göre öğrenciler gruplara ayrılabilir.
12. Öğrencilere boş zamanlarında yapmaktan en çok hoşlandığı etkinlik sorularak aynı etkinliği yapmaktan hoşlanan öğrenciler aynı gruplara atanabilir.
13. Öğrencilerden müzik eşliğinde dans etmeleri istenir. Müzik durduğunda üçerli, ikişerli, beşerli grup ol şeklinde yönerge verilebilir.
14. Öğrencilere “aklınızdan bir renk tutun” şeklinde komut verilir. Daha sonra mavi tutanlar kimler? Kırmızı tutanlar kimler? Şeklinde sorularla gruplar oluşturulabilir.
15. Öğrenciler tuttıkları takımlara göre gruplara ayrılabilir.
16. Farklı bölgelerden gelen öğrenciler varsa, öğrencilerin doğum yerlerinin olduğu ilin bulunduğu bölgeye göre gruplara ayrılabilir.
17. Öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek benzer cevapları veren öğrenciler aynı gruplara atanabilir:
 - ✓ En sevdiği yemek
 - ✓ En sevdiği meyve
 - ✓ En sevdiği müzik türü
 - ✓ En sevdiği oyun
 - ✓ En sevdiği çiçek

LİSE REHBERLİK KAZANIMLARI

YETERLİK ALANI: EĞİTSEL REHBERLİK	ETKİNLİK ADI
Okulda, yönetmeliklerin kendisini ilgilendiren bölümleri hakkında bilgi edinir.	Kuralları Koymak
Okula ilişkin olumlu tutum sergiler.	Okula Geliyorum, Çünkü...
Başarı ve başarısızlığa neden olan etmenleri belirler.	Başarı Öyküsü
Verimli ders çalışma tekniklerini açıklar.	Nasıl Çalışmalıyım?
Ders çalışma alışkanlıklarını verimlilik açısından değerlendirir.	Ne Kadar Verimli?
Grup çalışmalarına etkili biçimde katılır.	Bir Elin Nesi Var?
Grup çalışmalarında iş birliğinin önemini ve gerekliliğini açıklar.	
Geleceğe ilişkin amaçlarını açıklar.	Lise Hayatıma Mektup
Verdiği kararları etkili karar verme basamakları açısından değerlendirir.	Karar! Karar! Karar!
Etkili karar verme unsurlarını kararlarında kullanır.	En İyi Kararım
Geleceğe yönelik belirlediği amaçların ulaşılabilirliğini değerlendirir.	Amaçlarımı Sorguluyorum
Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavına hazırlanırken çalışma planı yapar.	Planlı Çalışma
Yükseköğretim kurumlarına giriş sınavına yönelik hazırladığı çalışma planını, uygulanabilirliği açısından değerlendirir.	
Sınava ilişkin duygularını sınav performansına etkileri açısından değerlendirir.	Sınav...Gibi
Sınav kaygısıyla başa çıkma yollarını kullanır.	Gerilme! Gevşe☺
YETERLİK ALANI: KİŞİSEL/SOSYAL REHBERLİK	ETKİNLİK ADI
Değerlerini fark eder.	Hangi Değer?
Ergenlik dönemindeki bedensel ve duygusal değişimlerle baş etme yollarını kullanır.	Gelişim Değişim Çemberleri
Kişiler arası iletişimi, unsurları ve türleri açısından analiz eder.	İletişimdir Her İşin Başı Sonu

Kurduğu iletişimleri, etkili iletişimde dikkate alınacak unsurlar açısından değerlendirir.	Neden Konuşamıyoruz?
Kurduğu iletişimleri, iletişim engelleri açısından değerlendirir.	
Öfkenin yarattığı fiziksel, duygusal ve düşünsel etkileri açıklar.	Öfkemi Tanıyorum
Öfke ile baş etmede kullandığı yöntemleri yarattığı etkileri açısından değerlendirir.	Keskin Sirke
Öfkeyle baş etmede yapıcı yollar kullanır.	Güç Bende
Etkili çatışma çözme basamaklarını açıklar.	Çözüm Çok
Günlük hayatında kullandığı çatışma çözme basamaklarını etkililiği açısından değerlendirir.	
Akran baskısıyla baş eder.	Dost mu? Düşman mı?
Sağlıklı hayat için gerekli alışkanlıkları edinir.	Sağlam Kafa Sağlam Vücut
Değerlerinin hayatı üzerindeki etkilerini açıklar.	Değer Çemberi
Karşı cins ile sağlıklı arkadaşlık ilişkileri geliştirmenin önemini kavrar.	Arkadaşım Aynamdır!
Başkalarının başarılarını ve olumlu davranışlarını takdir eder.	Güzellikleri Görüyorum
Kişiler arası ilişkilerde esnek ve hoşgörülü olur.	Hoşgörü Posteri
Kişisel değerlerine, inançlarına ve tutumlarına uygun olmayan isteklere iletişim becerilerini kullanarak karşı koyar.	Hayır Demekte Hayır Vardır
Yaşlılarının ya da kendinin karşılaşılabileceği kişisel-sosyal ve eğitsel sorunların farkında olur.	Ortak Sorunlar
Eğitsel ve kişisel-sosyal sorunlarla karşılaştığında yardım alabileceği birimlere başvurur.	Bir Bilene Danış
Kitle iletişim araçlarının kişisel ve toplumsal değerler üzerindeki etkisini fark eder.	Nasıl Etkileniyoruz?
Kendini zararlı alışkanlıklardan korur.	Korunma Kalkanım
Acil durumlarda nasıl davranacağını açıklar.	Acil Durum
Akran desteği ile yetişkin yardımı gerektiren durumları ayırt eder.	Kim Başvurmalıyım?
Günlük hayatında kullandığı sorun çözme yollarını etkililiği açısından değerlendirir.	Ne Kadar Etkili?
Etkili sorun çözme basamaklarını kullanır.	Çözüm Yolum

Sevginin insan hayatındaki önemini belirtir.	Kalpten Gelen Ses
Kişisel özgürlükler ile toplumsal yaşamı düzenleyen kurallar arasında bağlantı kurar.	Yeni Bir Gezegen
Kitle iletişim araçlarında sunulan yanlış mesaj ve modellerin bireysel ve toplumsal değerlere uygunluğunu analiz eder.	Medya Müfettişi
Kendi davranışlarını doğa ve çevreyi korumaya karşı duyarlılık açılarından değerlendirir.	Çevre Dostu Projeler
Toplum için yapılan gönüllü çalışmalara katılır.	Gönlü Büyük İnsanlar
Sahip olduğu haklarını belirtir.	Farkındalık
Toplumu ve dünyayı ilgilendiren ortak sağlık sorunlarını belirtir.	İçimdeki Kahraman
Toplumu ve dünyayı ilgilendiren ortak sağlık sorunlarından korunma yollarını ifade eder.	
Stresin nedenlerini ve belirtilerini açıklar.	Sürpriz!
Stres durumlarında kullandığı tepkileri etkililiği açısından değerlendirir.	Benim Stresim Benim Yöntemim
Stresle başa çıkmada uygun yöntemler kullanır.	
Hobilerin insan hayatındaki önemini belirtir.	Hobi Bakanlığı
Kültürel birikimin kişiliğine ve kariyerine katkılarını belirtir.	Kültür Rehberi
Aile yaşamında değişen kadın erkek rollerini fark eder.	Toplumsal Cinsiyet Roller
Toplumsal sorunların farkına varır ve çözüm üretir.	Sorun! Söyleyelim
İyi bir vatandaşın özelliklerini sergiler.	İyi Vatandaş Posteri
YETERLİK ALANI: MESLEKİ REHBERLİK	ETKİNLİK ADI
Sececeği mesleğin hayatını nasıl etkileyeceğini açıklar.	Meslek Hayatım
Mesleki değerlerin meslek seçimindeki rolünü açıklar.	Hava Para Karizma
İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim hakkında bilgi toplar.	Ne İş Olsa Yapmam!
İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği kişisel özellikler ile ilgili bilgi toplar.	
Önemi artan ve azalan meslekler hakkında bilgi toplar.	Mesleklerin Tarihi
Mesleki amaçlara ulaşmada çeşitli yükseköğretim kurumlarının koşullarını değerlendirir.	Hangi Üniversite?
Ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların meslek seçimine etkilerini açıklar.	İhtiyacın Etkisi

Üretkenliğin toplum açısından önemini fark eder.	Üretken Takvim
İş ve meslek yaşamında etik değerlerin önemini fark eder.	Mesleklerinde Değerleri Vardır
Hayat boyu öğrenme ile meslek hayatı arasındaki ilişkiyi açıklar.	Öğrenmenin Yaşı Olmaz
Mesleki deneyimin iş bulmada ve iş başarısındaki önemini açıklar.	Tecrüben Var mı?
Yükseköğretim programları ile ilgili tercihlerini kişisel, sosyal, akademik ve mesleki açılardan kendisine uygunluğuna göre değerlendirir.	Tercihim Bana Uygun mu?
Kendi kişilik özelliklerini iş bulma, sürdürme ve geliştirme açısından değerlendirir.	Kişiliğimin Yansımaları

KURALLARI KOYMAK

Konular:

- MEB Ortaöğretim Kurumları İçin Geç Gelme, Devamsızlık, İlişik Kesme Yönetmeliği
- MEB Ortaöğretim Kurumları İçin Sınıf Geçme Yönetmeliği
- MEB Ortaöğretim Kurumları İçin Ödül ve Disiplin Yönetmeliği
- MEB Ortaöğretim Kurumları İçin Kılık Kıyafet Yönetmeliği
- MEB Ortaöğretim Kurumları Öğrenci Nakil Geçiş Yönergesi

Süreç

1. Etkinliğin amacının okulda, yönetmeliklerin kendisini ilgilendiren bölümleri hakkında bilgi edinmek olduğu açıklanır.
2. Okul kurallarının aynı zamanda öğrencilerin hak ve sorumluluklarını da içerdiği, ders geçme, izin, disiplin yönetmeliği gibi konularda bir problem yaşandığında doğru bilgiye sahip olmanın önemi vurgulanır.
3. Gruplardan sırayla haberlerini sunmaları istenir.
4. Bütün grupların sunumları bittikten sonra tartışma soruları yöneltilerek süreç değerlendirilir.

Tartışma Soruları

- ☑ Okulda sizi ilgilendiren yönetmelikler hakkında bilgi sahibi olmak neden önemlidir?
- ☑ Yönetmelikler olmadığında okulda ne gibi sorunlarla karşılaşabilirsiniz?
- ☑ Kuralları koyan kişi siz olsaydınız bu kurallara neler eklemek isterdiniz? Neden?
- ☑ Kuralları koyan kişi siz olsaydınız bu kurallardan neleri çıkarmak isterdiniz? Neden?

Değerlendirme

Sürecin Değerlendirilmesi

- a) Etkinliğe katılan öğrenci sayısı:
- b) Etkinliğin yapıldığı yer:
- c) Etkinlik tarihi:
- d) Etkinliğin uygulanmasında karşılaşılan güçlükler:

Kazanımın Değerlendirilmesi

- ☑ Yönetmeliğin ilgili bölümleri sınıf panosuna asılabilir. Dönem içinde ihtiyaç olursa yönetmeliklerin ilgili maddeleri tekrar sınıfta tartışılabilir.

Kazanım

Okulda, yönetmeliklerin kendisini ilgilendiren bölümleri hakkında bilgi edinir.

Sınıf Düzeyi

9. Sınıf

Süre

40 dakika

Materyal

-

Hazırlayan

Şerife IŞIK,
Bilgen TEKCAN

Hazırlık

Bir hafta öncesinde öğrenciler beş gruba ayrılır. Grupların görevlerinin gençlere yönelik bir haber programı hazırlamak olduğu söylenir. Yukarıda verilen konu başlıkları kura ile gruplara dağıtılır. Gruplardan bir sonraki haftaya konuları ile ilgili 5 dakikalık haber programı hazırlamaları istenir.